

„Gija“ - šokiu išaustas ryšys tarp Bergeno ir Lietuvos

Kai kalbame apie lietuviybės puoselėjimą užsienyje, dažniausiai pirmiausia pagalvojame apie lituanistines mokyklas, kalbą ar tradicines šventes. Tačiau Bergene gimusio lietuvių liaudies šokių kolektyvo „Gija“ istorija rodo, kad tautinė tapatybė gali būti perduodama pasitelkiant šokį - gyvą, emocingą ir bendruomenę vienijančią kultūros formą.

Elena Valiulienė | Pasauliolietuvis.lt

Lietuvių liaudies šokių kolektyvo „Gija“ nuotraukos

Idėja, kuri brendo ilgai

Sprendimas įsteigti kolektyvą nebuvo spontaniškas. Kaip sako idėjos iniciatoriai, ji augo ir brendo lyg kūdikis motinos iščiose daugelį mėnesių. Viskas prasidėjo Bergeno lituanistinėje mokykloje, kur vaikai buvo ir yra nuolat supažindinami su Lietuvos istorija, tradicijomis ir etnokultūra. Mokytojai ne tik perteikė žinias, bet ir dalijosi savo asmenine patirtimi, skatindami jaunąją kartą pažinti savo šaknis.

Vėliau gimė Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos remiamas etnokultūrinis projektas, kuriuo siekiama pristatyti Lietuvos regionus, tarmes ir tautinius kostiumus. Vaikai rinko informaciją, rengė pristatymus ir dalijosi atradimais su mokyklos bei lietuvių bendruomene Bergene. Tačiau netrukus paaškęjo, kad daug smagiau ne stebėti tautinį kostiumą nuotraukose, o jį dėvėti. Projektas buvo pristatytas per Vasario 16-osios šventę ir koncertą. Šią dieną

vaikai demonstravo įvairių Lietuvos regionų tautinius kostiumus, šoko lietuviškus ratelius ir liaudies šokius. Po koncerto projekto iniciatoriai suprato, jog jis neturi likti vienkartinė iniciatyva. Taip gimė Bergeno lituanistinės mokyklos vaikų lietuvių liaudies šokių kolektyvas.

Kol vaikai repetavo ir koncertavo, jų mamos vis dažniau pradėjo kalbėti, kad ir pačios norėtų išbandyti tautinius šokius. Netrukus pokalbiai virto darbais. 2025-ųjų metų rudenį įvyko pirmoji suaugusiųjų grupės repeticija. Pagrindiniai šios iniciatyvos autoriai buvo aktyvūs Bergeno lituanistinės mokyklos mokinių tėvai ir mokytoja, kolektyvo vadovė Jurgita Bružienė.

Šiandien kolektyve šoka vaikai, jaunimas ir suaugusieji. Dauguma moterų yra jaunųjų šokėjų mamos, tačiau prie kolektyvo prisijungė ir daugiau Bergeno lietuvių bendruomenės narių. Kai kurie šokėjai turi ilgametę patirtį, kiti liaudies šokį atrado pirmą kartą.

„Mums svarbiausia ne ankstesnė patirtis, o noras būti kartu ir puoselėti lietuvišką

kultūrą“, – sako kolektyvo nariai.

Kodėl „Gija“?

Kolektyvo pavadinimą nariai demokratiškai, tai yra balsuodami, pasirinko iš kelių variantų. Buvo ieškoma pavadinimo, kuris atspindėtų ryšį su Lietuva, tradicijų tęstinumą ir lietuviškos tapatybės perdavimą vaikams. Taip gimė „Gija“. Šis žodis primena audimą, tautines juostas, kuriose gijos susipina į prasmingus raštus. Tačiau kartu tai ir simbolinis ryšys tarp žmonių, tarp kartų, tarp Lietuvos ir Norvegijos.

Kolektyvo socialinių tinklų paskyroje rašoma: „Gija jungia žmogų su žmogumi, praeitį su dabartimi, tradicijas su šiuolaikiniu pasauliu. Kol mes šoksime, tol gija nenutrūks. Kol „Gija“ tęsiasi, tol gyva ir Lietuva mūsų širdyse.“

Šokis kaip lietuviybės pamoka

Kolektyvo nariai neabejoja, kad liaudies šokis yra puiki priemonė vaikams pažinti savo kilmę. Pasitelkiant šokius galima pasakoti apie Lietuvos regionus,

kalendorines šventes, tradicijas, papročius, mokytis suprasti jų simbolinę reikšmę. Moksliniai tyrimai rodo, jog šokis vienu metu lavina kūną, smegenis, emocinį intelektą ir socialinius gebėjimus. Be to, šokis yra simbolinis ryšys su savo kultūra, jos gilia tradicija, kostiumu ir, žinoma, jis susilaukia bendruomenės palaikymo ir padeda užmegzti socialinį ryšį. „Tai bendrystė, palaikymas, drąsinimai ir draugystė. To reikia ne tik vaikams, bet ir suaugusiesiems“, – sako kolektyvo nariai.

„Gijos“ kolektyvo repeticijos vyksta kartą per savaitę, sekmadieniais. Kol vaikai mokosi Bergeno lituanistinėje mokykloje, jų tėvai šoka.

Svajonės ir ateities planai

Šiandien „Gija“ aktyviai bendradarbiauja su Bergeno lituanistine mokykla, Vakarų Norvegijos lietuvių bendrija „Vytis“, „Scandinavian Lithuanian Culture Hub“, Bergeno maudynių klubu bei kitomis organizacijomis. Kolektyvas semiasi įkvėpimo iš Lietuvos dainų švenčių repertuaro, Europos lietuvių dienų, mokosi tradicinių ir stilizuotų lietuvių liaudies šokių bei svajoja ateityje dalyvauti Lietuvos dainų ir šokių šventėje ir Europos lietuvių kultūros dienose.

Kaip ir kiekvienas kolektyvas, taip ir „Gija“ susiduria su iššūkiais. Didžiausia problema – tautinių kostiumų įsigijimas. Naujam kolektyvui tai nemaža finansinė našta, todėl jis aktyviai ieško rėmėjų, paramos, rašo projektus. Nepaisydami sunkumų, kolektyvo nariai optimistiškai žvelgia į ateitį. Jie planuoja organizuoti

šokių dirbtuves, bendrus projektus su kitais kolektyvais, bendradarbiauti su Baltijos šalių organizacijomis ir dar plačiau populiarinti lietuvišką tautinį kostiumą ir šokį.

Lietuva širdyse

Paklausti, ką jiems reiškia lietuvių liaudies šokis gyvenant Norvegijoje, kolektyvo nariai atsako paprastai: tai ryšys su savo kultūra, savo šaknimis, savo žmonėmis. Tai galimybė išsaugoti lietuvišką tapatybę ir perduoti ją vaikams. Tai bendrystė, kuri sujungia skirtingų kartų žmones ir leidžia jaustis arčiau namų, net gyvenant toli nuo jų. Galbūt todėl kolektyvas save apibūdina vienu sakiniu: „Mes, „Gija“, saugome kultūrą ir tradicijas – leidžiame joms šokti šiandien, kad jas pažintų rytojus.“

Linkime, kad kiekvienas šokių kolektyvo „Gija“ žingsnis stiprintų ryšį su Lietuva, o kiekviena repeticija dovanotų bendrystę, džiaugsmą ir pasididžiavimą savo šaknimis. Linkime, kad gija niekada nenutrūktų – kad ji jungtų kartas, šeimas ir širdis, o lietuviškas šokis skambėtų ir gyvuotų Bergene dar daugelį metų.

Šokite, aukite ir neškite Lietuvą savo širdyse!